

UZASADNIENIE

I. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania ustawy na tle obowiązujących przepisów prawnych.

Zmiany w środowisku bezpieczeństwa w Europie na przestrzeni ostatnich lat, związane z agresywną polityką Federacji Rosyjskiej wskazują na potrzebę prowadzenia ciągłego procesu wzmacniania systemu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej w wymiarze militarnym, jak i pozamilitarnym odnoszącym się do realizacji zadań przez organy państwa odpowiedzialne za kierowanie bezpieczeństwem narodowym.

Aneksja Krymu w 2014 r., oparta na niestandardowych metodach agresji i formach działania w kontekście prawa międzynarodowego, obecnie prowadzone przez Rosję działania wojenne na Ukrainie w ramach „specjalnej operacji wojskowej”, działania hybrydowe prowadzone na terenie państw zachodnich oraz działania realizowane przeciwko Polsce i państwom regionu m. in. z terytorium Białorusi, uwiaryściły potrzebę zmian strukturalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz opracowania przepisów adekwatnych do nowych zagrożeń oraz form i metod oddziaływania. Jest to kontynuacja zmian zapoczątkowanych wejściem w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. poz. 2305 oraz z 2023 r. poz. 347 i 641), będącej podstawą do budowania nowego i silnego systemu obronnego, zdolnego przeciwstawić się zagrożeniom zewnętrznym.

Na potrzebę systemowych zmian w obszarze bezpieczeństwa narodowego zwrócono uwagę w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP. Ponadto konieczność zmian identyfikowano w analizach naukowych, wynikach kontroli, ćwiczeniach, w tym dotyczących zagrożeń hybrydowych oraz działań podprogowych (poniżej progu wojny), w odniesieniu nie tylko do Polski, ale i innych krajów Unii Europejskiej.

Opierając się na wskazanych przesłankach, w ostatnich kilku latach w Siłach Zbrojnych RP nastąpił przeskok technologiczny m.in. w obszarze zabezpieczenia w środki rażenia, rozpoznania oraz środki bojowe. W odniesieniu do tych zmian były i są rozwijane inne zdolności, w tym zakresie wzrostu zabezpieczenia stanów osobowych oraz szkolenia wojsk. Wraz z tymi przemianami dokonywane są sukcesywne zmiany w przepisach prawnych zarówno powszechnie obowiązujących, jak i tych wewnętrznie obowiązujących w resorcie obrony narodowej.

Bieżące rozwiązania dotyczące realizacji zadań przez organy władz państwowych poddane zostały weryfikacji m.in. podczas przeprowadzonego w styczniu 2023 r. ćwiczenia

symulacyjnego wysokiego szczebla (TTX - *Table Top Exercise*) m.in. z udziałem Prezydenta RP, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Obrony Narodowej oraz Szef Sztabu Generalnego WP. Ćwiczenie wykazało, że obecna sytuacja środowiska bezpieczeństwa, wynikająca w szczególności z prowadzonej wojny w Ukrainie oraz intensyfikacja działań poniżej progu wojny skierowanych m.in. przeciwko Polsce, wymusza dostosowanie lub dookreślenie zakresu odpowiedzialności zasadniczych organów kierowania obroną państwa. Wymóg ten dotyczy również usystematyzowania i uszczegółowienia ich wzajemnych zależności oraz obszarów współdziałania. Ponadto szybkość i zmienność środowiska bezpieczeństwa oraz stosowanie nowych form oddziaływania na bezpieczeństwo naszego regionu powoduje, że podejmowanie decyzji w zakresie możliwości użycia przez organy władzy państwowej narzędzi militarnych i niemilitarnych dokonywane jest bardzo często pod presją czasu oraz presją niedookreślonych zakresów kompetencyjnych wynikających z aktów normatywnych. Do zasadniczych wniosków po przeprowadzonym ćwiczeniu należy zaliczyć m.in.:

- potrzebę włączenia Marszałka Sejmu oraz Marszałka Senatu w system kierowania obroną państwa oraz w system stałych dyżurów, zapewniając tym samym utrzymanie ich świadomości sytuacyjnej w sprawach związanych z bezpieczeństwem państwa;
- doprecyzowanie regulacji dotyczących Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej, a w szczególności wymaganego zakresu informacji jakie powinny znaleźć się w jej treściach;
- zaangażowanie kluczowych organów kierowania obroną państwa w proces planowania operacyjnego w Siłach Zbrojnych na każdym z kluczowym etapów;
- potrzebę optymalizacji procesów opracowania, zatwierdzania i aktualizacji kluczowych dokumentów planowania operacyjnego, a w szczególności Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej oraz narodowych planów użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa.

Obecną rzeczywistość funkcjonowania państwa i społeczeństwa cechuje wysoka złożoność i współzależność, stąd też zdolność przeciwdziałania zakłóceniom powinna stać się krytycznym elementem bezpieczeństwa. Proponowane zmiany na poziomie rozwiązań strategicznych, w obszarze decyzji podejmowanych przez najwyższe organy cywilne i wojskowe, oraz w obszarze zmian organizacyjnych w Siłach Zbrojnych, zmierzają do wzmocnienia odporności Rzeczypospolitej Polskiej na zagrożenia podprogowe, hybrydowe i wojnę.

Dotychczasowe doświadczenia w obszarze planowania obronnego, skłaniają do wniosku o konieczności opracowania nowej regulacji prawnej pozwalającej na powiązanie i uszczegółowienie niektórych rozwiązań obowiązujących m.in. w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych RP i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej oraz w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej.

Proponowane zmiany mają na celu zlikwidowanie zidentyfikowanych niejasności w obszarach kompetencyjnych organów władzy publicznej oraz organów wojskowych, likwidację obszarów uznaniowości w procesach decyzyjnych i tym samym zapewnienie przestrzegania i właściwą realizację art. 26 ust. 2 Konstytucji RP (cywilna i demokratyczna kontrola Sił Zbrojnych RP). Konieczne jest też doprecyzowanie istniejących rozwiązań, celem zapewnienia jednoznacznego rozumienia spraw będących przedmiotem prawnych regulacji oraz zagwarantowania szybkiego procesu podejmowania decyzji w przypadku powstania zagrożeń w stanie stałej gotowości obronnej państwa.

Wprowadzenie proponowanych regulacji prawnych zapewni właściwą relację kompetencyjną i decyzyjną w obszarze planowania i reagowania obronnego pomiędzy najważniejszymi organami władzy wykonawczej, tj. Prezydentem RP oraz Radą Ministrów i Prezesem Rady Ministrów (art. 10 ust. 2 w zw. z art. 146 ust. 1 i ust. 4 pkt 7, 8 i 11 Konstytucji RP) oraz pomiędzy Prezydentem RP a Ministrem Obrony Narodowej (art. 134 ust. 2 Konstytucji RP) w zakresie elastycznego reagowania na zewnętrzne zagrożenia, w tym o charakterze bezpośrednim. Zważywszy na istotne zadania realizowane przez Sejm i Senat, w ustawie ujęto też Marszałka Sejmu oraz Marszałka Senatu w systemie kierowania bezpieczeństwem państwa, w tym w zakresie przygotowania rezerwowego miejsca pracy.

Stopniowe i proporcjonalne reagowanie na zagrożenia powinno następować poprzez selektywne uruchamianie systemu obronnego, bez niepotrzebnego ograniczania praw podmiotowych i angażowania gospodarki w procesy obronne. Przystawienie państwa na tory działań wojennych zarówno w wymiarze gospodarczym, jak i społecznym to konieczność, jaka powstanie w stanie pełnej gotowości obronnej państwa. Wszelkie działania przygotowawcze, odpieranie zagrożeń hybrydowych, rozwijanie systemów obronnych, w tym wojennych powinny następować w stanie stałej gotowości obronnej państwa. W tym kontekście niezbędne jest prawidłowe rozumienie zagrożeń (np. o charakterze bezpośrednim), aby minimalizować obciążenia społeczne i gospodarcze na etapie odpierania zagrożeń

hybrydowych, które w obecnych realiach, czyli w okresie pokoju, są dominującą formą wywierania presji zewnętrznej.

Jednocześnie w projektowana ustawa wdraża drugi etap reformy systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Na zasadność wprowadzenia zmian w systemie wskazują wnioski z dotychczasowych ćwiczeń systemu obronnego, ale także konieczność dostosowania systemu do zwiększających się liczebnie oraz rozwijających Sił Zbrojnych RP, zmian w strukturze sił oraz dowództw Sojuszu Północnoatlantyckiego, oraz wzmocnienia zdolności do przeciwdziałania zagrożeniom konwencjonalnym oraz hybrydowym. Projektowane zmiany opierają się na zasadzie jednolitości dowodzenia oraz zbliżeniu struktur i procedur czasu pokoju i czasu wojny. Co za tym idzie skutecznego przygotowania się w czasie pokoju do realizacji zadań realizowanych w czasie trwania konfliktu.

Zasadnicze obszary projektu ustawy:

- 1) Założenia i organizacja systemu kierowania bezpieczeństwem państwa. Proponowane zmiany mają zapewnić m.in. skuteczne reagowanie na powstałe zagrożenia. W projektowanej ustawie określono zasady zarządzania bezpieczeństwem państwa, w tym obroną państwa, które realizują organy władzy publicznej wraz z organami dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP, a także Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu.
- 2) Ustalenie stanów gotowości obronnej państwa oraz wskazanie istotnych działań podejmowanych w ramach tych stanów (uruchamianie elementów systemu obronnego adekwatnych do zaistniałego zagrożenia).
- 3) Doprecyzowanie systemu stałych dyżurów. Poza organami administracji rządowej i samorządowej w systemie stałych dyżurów ujęto: Marszałka Sejmu – na potrzeby przekazywania informacji oraz decyzji pomiędzy Marszałkiem Sejmu a Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkiem Senatu i Prezesem Rady Ministrów; Marszałka Senatu – na potrzeby przekazywania informacji oraz decyzji pomiędzy Marszałkiem Senatu a Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkiem Sejmu i Prezesem Rady Ministrów; Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego – na potrzeby przekazywania informacji oraz decyzji pomiędzy Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej a Marszałkiem Sejmu, Marszałkiem Senatu, Prezesem Rady Ministrów oraz ministrami.

- 4) Określenie celu, struktury Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej, trybu jej opracowywania, wprowadzania oraz zmian, a także organów właściwych do podejmowania określonych decyzji. Są to kluczowe sprawy dla właściwej realizacji zadań przewidzianych w Planie Reagowania Obronnego RP oraz w narodowych planach użycia Sił Zbrojnych RP do obrony państwa.
- 5) Sprecyzowanie założeń Planu Reagowania Obronnego RP, w tym ujęcie założeń przyjętych w ramach przedsięwzięć systemu zarządzania kryzysowego wynikającego z członkostwa Rzeczypospolitej Polski w organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.
- 6) Sprecyzowanie zasad uruchamiania narodowych planów użycia Sił Zbrojnych RP do obrony państwa. Projektowana ustawa reguluje kwestie reagowania na zewnątrz zagrożenia państwa, które do tej pory jedynie w sposób ogólny wynikały z Konstytucji RP w odniesieniu do użycia Sił Zbrojnych RP.
- 7) Wprowadzenie stałych planów obrony. Projekt wprowadza stałe plany obrony, które opracowuje się na wypadek zagrożeń, w tym zagrożeń hybrydowych, powstających nagle lub z krótkim czasem ostrzegania. Obejmują one m.in. przeciwdziałania niepożądanym działaniom w cyberprzestrzeni. Przedmiotowa regulacja stanowi odpowiedź na zagrożenia wynikające z wykorzystania nowoczesnych technologii w działaniach na szkodę państwa.
- 8) Uszczegółowienie zasad korzystania z broni, uzbrojenia i środków przymusu bezpośredniego przez Siły Zbrojne w stanie stałej gotowości obronnej państwa. Do ustawy o obronie Ojczyzny z dnia 11 marca 2022 r. wprowadzono katalog uprawnień związanych z użyciem broni, stosowaniem środków przymusu bezpośredniego i innego uzbrojenia. Doprecyzowanie tych kwestii pozwoli zachować jasność i jednoznaczność co do uprawnień posiadanych przez żołnierzy biorących udział w działaniach wojskowych.
- 9) Doprecyzowanie założeń w obszarze programowania obronnego. W obszarze tym ujednociono zadania Prezydenta RP oraz Rady Ministrów w zakresie wydawania głównych i szczegółowych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych RP.
- 10) Dokonanie zmian organizacyjnych najwyższych struktur dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Zakłada się przekształcenie Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych i Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych

w Dowództwo Połączonych Rodzajów Sił Zbrojnych (zwanego dalej Dowództwem Sił Połączonych). Jednocześnie utworzone zostaną: Dowództwo Wojsk Lądowych, Dowództwo Sił Powietrznych i Dowództwo Marynarki Wojennej. Ustawa zakłada również podporządkowanie Wojsk Obrony Terytorialnej Dowódcy Sił Połączonych oraz utworzenie Wojsk Medycznych jako specjalistycznego komponentu właściwego dla zabezpieczenia medycznego wojsk. Na potrzebę utworzenia dowództw rodzajów sił zbrojnych wskazywały m.in. ćwiczenia wojskowe „Zima” w 2017 r. i „Zima” w 2021 r. Jest to również kontynuacja reformy systemu kierowania i dowodzenia rozpoczętej w 2018 r.

Projekt ustawy, poprzez jasne i precyzyjne uregulowania, ma również na celu minimalizację oddziaływań podprogowych w obszarze planowania i reagowania obronnego. W działaniach podprogowych wykorzystuje się nieprecyzyjne regulacje prawne, wątpliwości kompetencyjne, rozbieżne oceny, opinie oraz spory instytucjonalne dla realizacji działań, które w swoich skutkach będą prowadziły do wątpliwości w sferze decyzyjnej lub będą prowadziły do niewłaściwych decyzji. Ich istotą w wymiarze militarnym jest m.in. inicjowanie przez siły zewnętrzne działań utrudniających ocenę ryzyka wystąpienia konfliktu w kontekście przesłanek prawnych do podjęcia określonych decyzji w ramach prawa krajowego i umów międzynarodowych. W działaniach podprogowych obok metod dezinformacji wykorzystuje się również np. ataki cybernetyczne, stymulowaną migrację, ataki na infrastrukturę krytyczną oraz aktywowanie nieoznakowanych formacji zbrojnych.

Agresja Rosji na Ukrainę, destabilizując system bezpieczeństwa w Europie, nadała priorytet działaniom wzmacniającym zdolności obronne w wymiarze narodowym oraz sojuszniczym. Bieżące oceny wskazują na utrzymanie się wysokiego poziomu napięcia w dłuższej perspektywie czasowej, z wysokim ryzykiem eskalacji zagrożeń o charakterze hybrydowym skierowanych przeciwko Polsce oraz państwom regionu. Tym samym przyjęcie proponowanych w ustawie rozwiązań, adaptujących system bezpieczeństwa państwa do wskazanych ryzyk, należy ocenić jako szczególnie pilne oraz kluczowe dla zapewnienia zdolności Sił Zbrojnych RP do odpowiedniego reagowania na zagrożenia.

Wejście w życie projektowanych przepisów nie wpłynie niekorzystnie na funkcjonowanie adresatów norm prawnych. Przepisy przejściowe pozwolą na płynną zmianę uprawnień, bez zagrożenia dla realizowanych zadań.

II. Opis proponowanych zmian

1. System kierowania bezpieczeństwem państwa (art. 2-12).

Projekt wypełnia nieregulowaną dotychczas, w drodze ustawy, materię przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem państwa.

W projektowanej ustawie określono organizację systemu kierowania bezpieczeństwem państwa, w tym obrony państwa, który tworzą organy władzy publicznej wraz z organami dowodzenia Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, a także przy współdziałaniu z Marszałkiem Sejmu i Marszałkiem Senatu. W projekcie doprecyzowano także kwestie związane ze stanowiskami kierowania organów władzy publicznej.

W projekcie wskazano organy wchodzące w skład systemu kierowania bezpieczeństwem państwa. Przewidziano możliwość włączenia w skład systemu kierowania innych organów. Rozwiązanie to ma na celu umożliwienie elastycznego kształtowania składu systemu kierowania bezpieczeństwem państwa zgodnie z występującymi potrzebami. Mając na uwadze rolę Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu w systemie konstytucyjnym w odniesieniu do czasowego wykonywania obowiązków Prezydenta RP oraz konieczność zachowania ciągłości kierowania państwem (rolę Sejmu i Senatu, w stanie wojennym i czasie wojny) ujęto te organy w systemie kierowania bezpieczeństwem państwa.

Podkreślono konieczność zachowania zdolności organów do kierowania przez utworzenie zarówno głównych, jak i zapasowych stanowisk kierowania, w tym założono podjęcie działań przygotowawczych umożliwiających niezakłócone przejście organów na zapasowe stanowiska kierowania.

Na potrzeby kierowania obroną państwa przyjęto rozwiązanie organizacyjno-funkcjonalne polegające na utworzeniu:

- 1) Głównego Stanowiska Kierowania Obroną Państwa,
- 2) Zapasowego Stanowiska Kierowania Obroną Państwa

- w skład których wchodzi odpowiednio główne i zapasowe stanowiska kierowania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz ministrów i centralnych organów administracji rządowej, wskazanych przez Prezesa Rady Ministrów.

Główne stanowiska kierowania tworzy się zgodnie z projektem w stałych siedzibach organów i w rezerwowych miejscach pracy. Przygotowanie stanowiska kierowania w stałej siedzibie jest obligatoryjne dla wszystkich organów. Jeżeli organ przewiduje możliwość

wystąpienia zagrożenia dla zachowania ciągłości kierowania w stałej siedzibie, może podjąć decyzję o dodatkowym przygotowaniu głównego stanowiska kierowania w innych budynkach będących w trwałym zarządzie organu lub przydzielonych mu w ramach świadczeń rzeczowych.

Dla Prezydenta RP, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu i Prezesa Rady Ministrów oraz dla organów wskazanych przez Prezesa Rady Ministrów obligatoryjnie tworzy się rezerwowe miejsca pracy w pomieszczeniach posiadających wyposażenie niezależne od ogólnodostępnej infrastruktury techniczno-użytkowej.

W projekcie wskazano sposób finansowania zadań związanych z przygotowaniem stanowisk kierowania.

2. Ustalenie stanów gotowości obronnej państwa (art. 13-16).

Obecnie brak jest tego typu regulacji na poziomie ustawowym, a istniejące rozwiązania w aktach wykonawczych są niedostosowane do obecnych zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym. Według nowych regulacji ustala się stan stałej gotowości obronnej państwa oraz stan pełnej gotowości obronnej państwa. Przyjęto, że w stanie stałej gotowości obronnej państwa realizuje się:

- 1) zadania planistyczne, organizacyjne, szkoleniowe i kontrolne, mające na celu utrzymywanie w sprawności systemu obronnego państwa, w tym zapewnienie funkcjonowania systemu powiadamiania i alarmowania;
- 2) zadania przygotowawcze do uruchomienia systemu obronnego do reagowania na zewnętrzne zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa;
- 3) zadania przygotowawcze do podwyższenia gotowości obronnej państwa do stanu pełnej gotowości obronnej państwa;
- 4) działania mające na celu odparcie zagrożeń hybrydowych o charakterze militarnym i niemilitarnym obejmujących działania jawne i skryte, mających w szczególności charakter ataków cybernetycznych, działań dezinformacyjnych, presji ekonomicznej, użycia nieregularnych grup zbrojnych i wojsk regularnych, ukierunkowanych na osiągnięcie celów politycznych lub wojskowych.

Wprowadzono bardzo ważne założenie, odnoszące się w praktyce do zagrożeń hybrydowych, zgodnie z którym w stanie stałej gotowości obronnej państwa, mogą być

podjęte przygotowania do rozwinięcia Wojennego Systemu Dowodzenia w zakresie wynikającym z dokumentów zatwierdzonych przez Prezydenta RP.

Przyjęto założenie, że stan stałej gotowości obronnej państwa podwyższa się do stanu pełnej gotowości obronnej państwa w celu przeciwdziałania zewnętrznym zagrożeniom państwa, a w szczególności odparcia zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umów międzynarodowych wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji. W stanie pełnej gotowości obronnej państwa można realizować zadania umożliwiające pełne rozwinięcie systemu obronnego państwa do odparcia zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Takie ujęcie stanów gotowości obronnej państwa pozwoli na elastyczne reagowanie na narastające zagrożenia przy jednoczesnej minimalizacji skutków społecznych i gospodarczych.

3. Ustalenie systemu stałych dyżurów i zasad wymiany informacji pomiędzy Prezydentem RP i Prezesem Rady Ministrów (art. 17).

W ustawie uregulowano również zagadnienia związane z systemem stałych dyżurów tworzonych zarówno przez administrację rządową, jak i samorządową. Dodano brakujące, w stosunku do obowiązującego stanu prawnego, regulacje stanowiące o centralnych organach administracji rządowej podległych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów lub ministrów, marszałkach województw, jako odrębnej grupie mającej obowiązek utworzenia systemu stałych dyżurów, wójtach, burmistrzach, prezydentach miast, a także sprecyzowano przekazywanie decyzji i zadań wynikających z określonych stanów na każdym szczeblu administracji. Ważną kwestią jest ujęcie w systemie stałych dyżurów:

- a) Marszałka Sejmu – na potrzeby wymiany informacji oraz decyzji pomiędzy Prezydentem RP, Marszałkiem Senatu i Prezesem Rady Ministrów;
- b) Marszałka Senatu – na potrzeby wymiany informacji oraz decyzji pomiędzy Prezydentem RP, Marszałkiem Sejmu i Prezesem Rady Ministrów;
- c) Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego - na potrzeby wymiany informacji oraz decyzji pomiędzy Prezydentem RP a Marszałkiem Sejmu, Marszałkiem Senatu, Prezesem Rady Ministrów oraz ministrami.

Przyjęto również, że Prezes Rady Ministrów, poza system stałych dyżurów, będzie przekazywał niezwłocznie Prezydentowi RP informacje o:

- a) zidentyfikowanych zagrożeniach mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa państwa;
- b) zidentyfikowanych zagrożeniach mogących mieć istotne znaczenie dla międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej;
- c) rodzaju i rezultatach działań podejmowanych w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa państwa oraz usuwania skutków ich wystąpienia.

Sposób przekazania informacji określony zostanie w porozumieniu zawartym pomiędzy Prezydentem RP i Prezesem Rady Ministrów. Zapewnienie bezpośredniej komunikacji jest niezbędne dla wypracowania szybkich procesów decyzyjnych m.in. w obszarze użycia Sił Zbrojnych RP. Inne organy ujęte w systemie kierowania bezpieczeństwem państwa mogą podjąć również indywidualne decyzje o potrzebie wypracowania szybkich kanałów komunikacyjnych.

4. Polityczno-Strategiczna Dyrektywa Obronna Rzeczypospolitej Polskiej (art. 18-19).

Do chwili obecnej problematyka Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronna RP nie była uregulowana pomimo, że jest dokumentem wykonawczym do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego i stanowi dyrektywną podstawę do opracowania Planu Reagowania Obronnego RP oraz narodowych planów użycia Sił Zbrojnych RP do obrony państwa.

W proponowanych rozwiązaniach określono zakres regulacji Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej RP, który obejmuje m.in. strategiczną analizę środowiska bezpieczeństwa i jego charakterystykę, główne zagrożenia bezpieczeństwa państwa, sytuacje planistyczne z zamiarem reagowania obronnego uwzględniającego układ militarny i pozamilitarny, cele polityczne precyzujące dążenia wynikające z interesów narodowych i celów strategicznych, polityczny pożądany stan końcowy zakończenia operacji, w tym uwarunkowania dyplomatyczne, ekonomiczne, socjalne i humanitarne.

Ustalono także tryb zmiany Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Plan Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej (art. 20).

Plan Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej jest dokumentem planistycznym dla układu pozamilitarnego opracowywanym w stanie stałej gotowości obronnej państwa w celu usunięcia zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa wynikających z

sytuacji planistycznych określonych w Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej RP. Plan Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej obejmuje w szczególności:

- 1) ocenę zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa w odniesieniu do poszczególnych działów administracji objętych planowaniem operacyjnym;
- 2) zamiar reagowania obronnego;
- 3) zestaw lub zestawy zadań operacyjnych przeznaczonych do wykonania przez właściwe organy, terminy i zidentyfikowane ryzyka w realizacji poszczególnych zadań operacyjnych oraz podmioty wiodące i podmioty współuczestniczące w ich realizacji;
- 4) przedsięwzięcia i procedury dotyczące podwyższania gotowości obronnej państwa;
- 5) przedsięwzięcia i procedury związane z przygotowaniem i funkcjonowaniem systemu kierowania bezpieczeństwem państwa, w tym obroną państwa;
- 6) założenia przyjęte w ramach przedsięwzięć systemu zarządzania kryzysowego wynikające z członkostwa Polski w organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Wskazane powyżej przedsięwzięcia stanowią podstawę do opracowania planów operacyjnych w administracji rządowej i samorządowej.

Przyjęto, że Plan Reagowania Obronnego RP sporządza Minister Obrony Narodowej, na podstawie ustaleń przyjętych w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego oraz Polityczno-Strategicznej Dyrektywie Obronnej RP, w uzgodnieniu ze wskazanymi przez Prezesa Rady Ministrów organami, stosownie do ich właściwości oraz z:

- 1) Szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- 2) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 3) Szefem Agencji Wywiadu.

Uruchomienie zadań wynikających z Planu Reagowania Obronnego RP następuje na podstawie decyzji Prezesa Rady Ministrów.

6. Narodowe plany użycia Sił Zbrojnych do obrony państwa (art. 22-23).

Uwzględniając obecne realia, w ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, konieczna jest rezygnacja z planu operacyjnego użycia Sił Zbrojnych, jako bytu odrębnego od narodowych planów użycia Sił

Zbrojnych, i zastąpienie go planem operacji obronnej. Wyniki krajowych ćwiczeń oraz doświadczenia z wojny prowadzonej na Ukrainie wyraźnie wskazują, że najważniejszą sprawą jest czas i elastyczność działania. Niewłaściwą jest więc regulacja wymagająca opracowywania planu operacyjnego użycia wojsk dopiero po mianowaniu Naczelnego Dowódcy SZ, który może zostać mianowany po wprowadzeniu stanu wojennego. Układ militarny oraz pozamilitarny muszą reagować na zagrożenia na bazie istniejących dokumentów i przewidzianych sytuacji. Z tego też względu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej już w postanowieniu o użyciu Sił Zbrojnych może wskazywać jeden z narodowych planów użycia Sił Zbrojnych, na podstawie którego prowadzone będą działania umożliwiające przeciwstawienie się zagrożeniom zewnętrznym. Z chwilą wydania przez Prezydenta RP tego postanowienia, jeden z narodowych planów użycia Sił Zbrojnych stawał się będzie planem operacji obronnej.

Plan operacji obronnej będzie podstawą do realizacji zaplanowanych zadań zgodnie z obowiązującym w Siłach Zbrojnych systemem kierowania i dowodzenia lub wojennym systemem dowodzenia, po mianowaniu Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych.

Zgodnie z założoną koncepcją elastycznego reagowania wskazane powyżej zadania mogą być realizowane w stanie stałej gotowości obronnej państwa lub w stanie pełnej gotowości obronnej państwa.

7. Stałe plany obrony (art. 24-27).

Ustawa wprowadza stałe plany obrony w celu przeciwdziałania zagrożeniom wymagającym podjęcia natychmiastowych działań w stanie stałej gotowości obronnej państwa lub w stanie pełnej gotowości obronnej państwa.

W stałych planach obrony określa się, w szczególności wydzielone siły oraz zadania Sił Zbrojnych, podejmowane w ramach operacji wojskowych. W stałych planach obrony ograniczona została wielkość wydzielanych sił do poziomu oddziałów i pododdziałów. Ważne jest założenie, że w ramach stałych planów obrony nie prowadzi się mobilizacji, a wydzielenie i użycie Sił Zbrojnych nie może zagrozić utrzymaniu zdolności bojowej jednostek przewidzianych do użycia w ramach narodowych planów użycia Sił Zbrojnych. Przyjęto, że Siłami Zbrojnymi wydzielonymi w stałych planach obrony, dowodzi osoba wskazana przez Ministra Obrony Narodowej.

Uruchomienie procedur i użycie Sił Zbrojnych RP w ramach stałych planów może nastąpić w sytuacji:

- 1) nagłej koncentracji pododdziałów wojsk obcych lub niezidentyfikowanych uzbrojonych formacji w rejonie granicy państwa w sile pozwalającej na przeprowadzenie bezpośredniego ataku;
- 2) nieuprawnionego i nagłego przekroczenia granicy państwa przez pododdziały wojsk obcych lub niezidentyfikowane uzbrojone formacje;
- 3) ostrzelania terytorium państwa przez obce wojska lub niezidentyfikowane uzbrojone formacje;
- 4) potrzeby nagłego współdziałania Sił Zbrojnych RP z wojskami sojusznicznymi na terytorium państwa z uwagi na zidentyfikowane zagrożenia, gdy wynika to z porozumień międzynarodowych.

W powyższych sytuacjach Minister Obrony Narodowej wydaje decyzję w sprawie uruchomienia, wydzielonych w stałym planie obrony oddziałów lub pododdziałów, oraz jeśli to niezbędne, ich przemieszczenia w rejon zagrożenia. Użycie Sił Zbrojnych RP następuje na podstawie postanowienia Prezydenta RP wydanego na wniosek Ministra Obrony Narodowej.

Przewidziano również tryb niecierpiący zwłoki. W trybie tym, Minister Obrony Narodowej może podjąć decyzję o użyciu Sił Zbrojnych RP i niezwłocznie powiadamia o niej Prezesa Rady Ministrów oraz występuje z wnioskiem do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o jej zatwierdzenie. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie wydaje postanowienie o zatwierdzeniu lub uchyleniu powyższej decyzji.

Przewidziano możliwość opracowania stałego planu obrony dla Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni w ramach przeciwdziałania niepożądanym działaniom w cyberprzestrzeni, w zakresie aktywnej obrony elementów i zasobów cyberprzestrzeni kluczowych z punktu widzenia Sił Zbrojnych. Z uwagi na specyfikę działania Wojska Obrony Cyberprzestrzeni zasady opracowywania i stosowania stałego planu obrony zostały uregulowane odrębnie. Stałym planem obrony nie zostały ujęte działania Wojska Obrony Cyberprzestrzeni realizowane na bieżąco, tj. działania ochronne w cyberprzestrzeni, w tym z zakresu proaktywnej ochrony, działania rozpoznawcze oraz działania ofensywne.

W odniesieniu do działań realizowanych przez Wojska Obrony Cyberprzestrzeni w ramach stałego planu obrony wskazano, że decyzję o konieczności ich prowadzenia podejmuje Minister Obrony Narodowej. Rozwiązanie to z jednej strony zapewnia minimalizację czasu reakcji w przypadku ataku na bronione przez Siły Zbrojne systemy teleinformatyczne, z drugiej zaś zapewnia sprawowanie cywilnej kontroli nad Siłami

Zbrojnymi. Konstrukcja projektowanego przepisu gwarantuje, iż przedmiotowe uprawnienie będzie miało zastosowanie wyłącznie do prowadzonych działań w cyberprzestrzeni dotyczących obrony aktywnej i to tylko pod warunkiem, że będą one realizowane w oparciu o zatwierdzony przez Prezydenta RP, stały plan obrony. Uwzględniając powyższe można więc stwierdzić, że proponowane przepisy nie tworzą ryzyka działań lub sytuacji niepożądanych.

Dodatkowo w projekcie określono możliwość nawiązywania przez Dowódcę Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni współpracy, z właściwymi w tym przedmiocie, organami i służbami, w tym służbami specjalnymi innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi (pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa Rady Ministrów). Rozwiązanie to pozwala zwiększyć zdolności do prowadzenia działań przez Wojska Obrony Cyberprzestrzeni a tym samym zwiększyć poziom bezpieczeństwa krajowych systemów teleinformatycznych oraz przetwarzanych w nich informacji.

8. Zasady użycia siły (art. 43 pkt 2).

Do ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny wprowadzono katalog uprawnień związanych z użyciem broni, stosowaniem środków przymusu bezpośredniego i innego uzbrojenia w czasie pokoju. Doprecyzowanie tych kwestii pozwoli zachować jasność i jednoznaczność co do uprawnień posiadanych przez żołnierzy biorących udział w działaniach wojskowych.

Przyjęto, że żołnierze realizujący swoje zadania w czasie pokoju mają prawo stosowania środków przymusu bezpośredniego, użycia broni i innego uzbrojenia:

- 1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność osoby oraz w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu;
- 2) przeciwko osobie niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności osoby;
- 3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemocą odebrać broń żołnierzowi lub innej osobie uprawnionej do posiadania broni;
- 4) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na Siły Zbrojne oraz obiekty i urządzenia ważne dla Sił Zbrojnych;

- 5) w celu odparcia zamachu na mienie, stwarzającego jednocześnie bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub wolności osoby;
- 6) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której stosowanie środków przymusu bezpośredniego, użycie broni i innego uzbrojenia było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1-5;
- 7) w celu ujęcia osoby, jeżeli schroniła się w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności towarzyszących wynika, że może użyć broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, których użycie zagrozić może życiu, zdrowiu lub wolności osoby;
- 8) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej.

Przyjęto, że żołnierze mają prawo do wyprzedzającego stosowania środków przymusu bezpośredniego, użycia broni, innego uzbrojenia oraz wszelkich innych dozwolonych prawem międzynarodowym środków dla zapewnienia samoobrony, ochrony sprzętu i miejsca stacjonowania. W działaniach oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych RP stosowanie środków przymusu bezpośredniego, użycie broni i innego uzbrojenia może nastąpić tylko na rozkaz dowódcy jako szczególny i ostateczny środek. Użycie broni i innego uzbrojenia powinno następować w sposób i z natężeniem proporcjonalnym do zagrożenia, wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę i nie narażać innych osób, a w szczególności osób postronnych, na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. O ile sytuacja na to pozwala oraz nie wynika to wprost z celu realizacji zadania, użycie broni i innego uzbrojenia przeciwko osobie nie powinno zmierzać do pozbawienia jej życia.

9. Ujednoczenie zadań Prezydenta RP oraz Rady Ministrów w zakresie określania głównych i szczegółowych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (art. 43 pkt 11).

W obowiązujących przepisach istnieje rozbieżność pomiędzy głównymi kierunkami rozwoju Sił Zbrojnych RP, wydawanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a szczegółowymi kierunkami wydawanymi przez Radę Ministrów. Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej sprawując zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi RP, określa na wniosek Ministra Obrony Narodowej, główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz ich przygotowań do obrony państwa. W obowiązujących przepisach art. 36 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny Rada Ministrów, określa, szczegółowe kierunki przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji

Traktatu Północnoatlantyckiego na podstawie: głównych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz ich przygotowań do obrony państwa określanych przez Prezydenta RP, zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej przyjętych w ramach planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego. Tak więc w obecnie obowiązujących przepisach uprawnienia Rady Ministrów, w zakresie wydawania szczegółowych wytycznych, zostały ograniczone tylko do procesu programowania i to z dodatkowym ograniczeniem do przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP. Nie jest to prawidłowe rozwiązanie, gdyż zgodnie z Konstytucją RP to Rada Ministrów prowadzi politykę wewnętrzną, w tym zapewnia bezpieczeństwo wewnętrzne państwa oraz zapewnia bezpieczeństwo zewnętrzne państwa i sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności kraju (art. 146 ust. 1 i 4 pkt 7, 8 i 11 Konstytucji RP).

W ramach proponowanego rozwiązania (zmiana art. 36 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny) szczegółowe wytyczne Rady Ministrów będą miały analogiczny zakres jak główne kierunki wydawane przez Prezydenta RP, przez co zapewnione zostanie właściwe stosowanie art. 10 ust. 2 Konstytucji RP.

10. Zmiany w zakresie struktur dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP (art. 43 pkt 3).

Projektowana ustawa wprowadza również zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o o obronie Ojczyzny w zakresie organizacji struktur dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Proponuje się przekształcenie Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych i Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych w Dowództwo Połączonych Rodzajów Sił Zbrojnych (Dowództwo Sił Połączonych). Ponadto utworzone zostaną: Dowództwo Wojsk Lądowych, Dowództwo Sił Powietrznych, Dowództwo Marynarki Wojennej (rodzaje Sił Zbrojnych) oraz Dowództwo Komponentu Wojsk Medycznych (rodzaj wojsk).

Na potrzebę zmian w systemie kierowania i dowodzenia wskazywały m.in. ćwiczenia wojskowe „Zima” w 2017 r. oraz „Zima” w 2021 r.

Celem ćwiczeń ZIMA-17 w dniach 20-27 lutego 2017 r. było m.in. sprawdzenie systemu kierowania i dowodzenia armią. Biorąc pod uwagę problem kompetencyjny w relacjach pomiędzy Szefem Sztabu Generalnego WP, Dowódcą Operacyjnym Rodzajów Sił Zbrojnych i Dowódcą Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych, podczas ćwiczenia nastąpiła weryfikacja wstępnych założeń nowego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP, który został wypracowany w ramach Strategicznego Przeglądu Obronnego w 2016. W ramach

ćwiczeń ZIMA -20 w dniach 20-27 stycznia 2021 r. sprawdzano struktury dowodzenia siłami zbrojnymi czasu pokoju i wojny. Przetestowano wszystkie procedury dotyczące obrony kraju.

Obecnie przyjęte rozwiązania są zakończeniem reformy w obszarze dowodzenia poprzez utworzenie Dowództwa Sił Połączonych, dowództw rodzajów Sił Zbrojnych oraz Dowództwa Komponentu Wojsk Medycznych. Dowódcy Sił Połączonych (poziom operacyjny) w czasie pokoju będą bezpośrednio podlegać: Dowódcą Wojsk Lądowych, Dowódcą Sił Powietrznych, Dowódcą Marynarki Wojennej oraz Dowódcą Wojsk Obrony Terytorialnej (poziom taktyczny). Celem zapewnienia kontynuacji praw i obowiązków przyjęto, że należności i zobowiązania Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych i Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych stają się należnościami i zobowiązaniami Dowództwa Połączonych Rodzajów Sił Zbrojnych.

Zgodnie z projektem ustawy do zakresu działania Dowódcy Sił Połączonych będzie należeć w szczególności:

- 1) udział w procesie planowania operacyjnego na poziomie strategicznym oraz przy opracowaniu organizacji i zasad funkcjonowania wojennego systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi;
- 2) przekształcanie zamiarów i celów strategicznych, w ramach opracowywanych koncepcji i planów na poziomie operacyjnym, w cele i zadania operacyjne dla sił podległych i podporządkowanych;
- 3) planowanie i organizowanie mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia sił podległych i podporządkowanych;
- 4) zapewnienie i nadzór nad utrzymywaniem zdolności operacyjnych oraz wymaganych wskaźników gotowości mobilizacyjnej i bojowej w podległych związkach organizacyjnych i jednostkach wojskowych;
- 5) organizacja zadań z obszaru logistyki wojskowej w podległych związkach organizacyjnych i jednostkach wojskowych;
- 6) planowanie, organizowanie i prowadzenie działań połączonych oraz dowodzenie siłami podległymi i podporządkowanymi;
- 7) przygotowanie stanowiska Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych.

W czasie pokoju Ministrowi Obrony Narodowej bezpośrednio podlegają: Dowódca Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, Dowódca Komponentu Wojsk Specjalnych

oraz Dowódca Komponentu Wojsk Medycznych. W czasie pokoju Szefowi Sztabu Generalnego WP podlega: Dowódca Połączonych Rodzajów Sił Zbrojnych i Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

W okresie stanu wojennego lub w czasie wojny, po mianowaniu i przejęciu dowodzenia przez Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, dowódcy temu bezpośrednio podlegać ma: Dowódca Sił Połączonych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowódca Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, Dowódca Komponentu Wojsk Specjalnych oraz Dowódca Komponentu Wojsk Medycznych.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy zawiera stosowne przepisy przejściowe i dostosowujące.

III. Skutki finansowe

Wejście w życie projektowanej ustawy w obszarze stanów gotowości obronnej państwa oraz planowania operacyjnego i reagowania obronnego nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa ani skutków dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Zmiany organizacyjne w zakresie likwidacji Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych i Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych oraz utworzenia Dowództwa Sił Połączonych, Dowództwa Wojsk Lądowych, Dowództwa Sił Powietrznych, Dowództwa Marynarki Wojennej oraz Dowództwa Komponentu Wojsk Medycznych zostaną pokryte ze środków budżetowych będących w dyspozycji Ministra Obrony Narodowej.

Wydatki na przygotowania rezerwowego miejsca pracy dla Marszałka Sejmu oraz Marszałka Senatu w systemie kierowania bezpieczeństwem państwa zostaną ustalone po oszacowaniu wymagań dla wskazanych obiektów specjalnych.

Wydatki na włączenie Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu oraz Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego do systemu stałych dyżurów zostaną pokryte z zaplanowanych wydatków odpowiednio przez Sejm, Senat oraz Biuro Bezpieczeństwa Narodowego w ramach ich budżetów.

Projekt ustawy został opracowany we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej.

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zasad działania i organizacji wewnętrznej krajowych organów bezpieczeństwa. Projekt zmian pozostaje więc poza zakresem regulacji

prawa Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zakres projektowanej regulacji jest powiązany z ratyfikowanymi przez Polskę umowami międzynarodowymi w obszarze bezpieczeństwa, ale kwestia przyjętych zasad planowania obronnego jest wewnętrzną sprawą każdego państwa. Zasady planowania obronnego, w tym zasady planowania operacyjnego w Siłach Zbrojnych RP, są zgodne ze standardami NATO.

Przyjęte rozwiązania są zgodne z międzynarodowym prawem humanitarnym (prawem konfliktów zbrojnych), w szczególności poprzez normy prawne zawierające ograniczenia w metodach i środkach prowadzenia działań zbrojnych oraz zasady ochrony mienia i ludności niezaangażowanej w działania zbrojne przed skutkami tych działań. Proponowane przepisy są zgodnie z Konwencją haską z dnia 18 października 1907 r. dotyczącą rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich oraz Kartą Narodów Zjednoczonych z 26 czerwca 1945 r. z San Francisco, w tym z art. 2 ust. 4 Karty Narodów Zjednoczonych, z którego wynika, że wszyscy członkowie powinni w swych stosunkach międzynarodowych powstrzymać się od stosowania groźby lub użycia siły przeciwko nietykalności terytorium albo niepodległości politycznej któregośkolwiek państwa, lub wszelkiego innego sposobu, niezgodnego z zasadami Narodów Zjednoczonych.

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców (ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców).